

MEGATREND: RAHVASTIKU VANANEMINE JA RÄNNE KUJUNDAVAD TÖÖJÕUTURGU

Rahvastiku vananemine ja negatiivne iive vähendavad tööjõupotentsiaali – noorte ja tööealiste osakaal kahaneb, puudujääki leevendab lühiajaliselt sisseränne. Tootjale toob see kaasa püsiva tööjõupuuduse ja palgasurve, suurema sõltuvuse välistööjõust, vajaduse investeerida automatiseerimisse/digitaliseerimisse ning panustada elukestvasse õppesse ja noorte kaasamisse; oluliseks saab ka mitmekultuuriliste meeskondade juhtimise oskus.

ÜPP erieesmärgid: SO7, SO8, SO1, SO2, SO3, XCO

TRENDID:

Trend 1. 	Tööealise elanikkonna vähenemine ja vananemine piirab tööjõupotentsiaali.	P	rahvastiku vananemine, negatiivne iive, tööealiste arvu vähenemine, rahvastikumuutused, sisseränne
Trend 2. 	Noorte vähene huvi ning praktiliste oskuste puudujääk toidutootmises.	K	noorte osakaalu vähenemine, noorte vähene huvi ja teadlikkus, valdkonna ekslik kuvand, noorte ebarealistlikud ootused, teoreetilised teadmised vs praktilised oskused
Trend 3. 	Välistööjõu osatähtsuse kasv põllumajanduses ja toidutööstuses.	P	välistööjõu suurenev roll, tööjõupuuduse leevendamine madalama kvalifikatsiooniga ametikohtadel, rändesõltuvus

L - lühiajaline mõju (kuni 3 a.); K - keskpikk mõju (3-5 a); P - pikaajaline mõju (5+ aastat)

VÄLJAKUTSED ja VÕIMALUSED:

Väljakutsed <ul style="list-style-type: none"> ➤ tööjõuturu kahanemine ja piiratud tööjõupotentsiaal ➤ põllumajanduse ja toidutööstuse madal atraktiivsus tööjõule ja eriti noortele ➤ noorte vähene huvi ja teadlikkus sektorist, mis viib puuduliku järelkasvuni ➤ praktiliste oskuste puudujääk kutse- ja kõrghariduse lõpetajatel ➤ tööjõurände ebastabiilsus ➤ mehhaniseerimise ja automatiseerimise piiratud võimalused (tehnoloogia, raha või mastaabi puudumine) ➤ vanemaealiste töötajate oskuste ajakohasena hoidmine ➤ kultuuriline ja keeleline mitmekesisus töökeskkonnas, kohanemiskeskused võõrtöölistel 	Võimalused <ul style="list-style-type: none"> ➤ robotiseerimise ja digitaliseerimise laialdasem kasutamine töömahukates protsessides (nt saagi koristus, istutamine) ➤ välistööjõu kaasamine tööjõupuuduse leevendamiseks ➤ noorte kaasamise programmid ja toetusmeetmed, et suurendada sektori atraktiivsust ➤ toidutootmise innovaatilise ja kõrgtehnoloogilise kuvandi kujundamine, mis aitab noortele näidata valdkonda atraktiivse ja tulevikku suunatud alana ➤ ettevõtete ja haridusasutuste tihedam koostöö (ettevõtete külastused, virtuaaltuurid, ettevõtet praktikabaasidena) ➤ elukestev õpe ja ümberõpe, mis aitab vanemaealistel ja teistel töötajatel kohaneda muutustega ➤ mitmekultuuriliste meeskondade juhtimise arendamine, et suurendada tööjõu sidusust ja tootlikkust.
--	---

Täiendavad väljakutsed ja võimalused tootjatele fookusgrupi arutelust, 26.09.2025

Väljakutsed	Võimalused
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tööseadusandluse vähene paindlikkus noorte (osaliseks) kaasamiseks tööjõuturule. ➤ Võimaluste piiratus uutele tehnoloogiatele üleminekul. ➤ Kasumlikkuse säilitamine, majanduslik jätkusuutlikkus. ➤ Haridus- ja ümberõppevõimaluste piiratus. ➤ Maaressursi piiratus taimikasvatusega alustamiseks. ➤ Oht oma tööjõu võimaluste mitterealiseerimiseks võõrtööjõu kasutamisel. ➤ Põlvkondade vahetus - pole kellele äri edasi anda. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Tänu uutele tehnoloogiatele, digile ja AI-le läheb töö füüsiliselt kergemaks - jõukohasem ka noortele ja vanemaealistele. ➤ Tööjõu digioskuste arendamine. ➤ Sektori mainekujundusse panustamine. ➤ Alternatiivsete tootmissuundade (väiksema maaressursi vajadusega jne) tutvustamine ja populariseerimine. ➤ Oskustöötajate välistööjõud arendab kohalikku tööjõudu. ➤ Teadmiste vahetus ja tänase tööjõuressursi harimine ja koolitamine multikultuurses keskkonnas töötamiseks. ➤ Põlvkondade vaheline ja praktik- teoreetik teadmiste vahetus.